

писа една история, главно подъ мое ръководство, като почитанъ. Съ тая наша история ний двама съ Драганова стъпихми първитѣ явни проповѣдници на българщината въ Търново и ходихми, единъ на една страна, други на друга, да я четемъ и да я проповѣдвами. . . .

Като станъ дума за Българската История, виждамъ за добръ да разправя въ подробно каквото знамъ по тази часть. Ръкописътъ, който ми донесе баща ми най-напрѣдъ, беше го лель отъ приятельтъ си, Стоенчо В. Ахтаръ, а нему беше допесенъ отъ Елена. Той бѣ прѣписанъ отъ другъ ръкописъ въ Котель, съ прѣдисловие отъ Отца Паисия, въ което ся разправяше какъ и защо той съставилъ тази Българска История. Еленскій прѣписъ беше подвързанъ съ друга една книга, печатана въ Букурещъ, въ която имаше всичкитѣ гербови и нѣколко ликове на нѣкогашнитѣ славянски святии и държавни мъжие, особено Сръбски и Български. Подъ всѣкой гербъ имаше по четире стиха на новославянскій езикъ и тя захващаше, както и други ръкописи отъ Отецъ Паисиевата история, отъ Краля Батоя, като произвождаше името на Българитѣ отъ рѣката Волга.

Другий ръкописъ, който Фотинювъ донесе отъ Стара Загора, захващаше много по отъ напрѣдъ, отъ нѣкоя славено-български кладене, Болга и Брема, и произвеждаше името на Българитѣ отъ кральтъ имъ Болга. Този сѣщій ръкописъ, подиръ двадесетъ и повече години, видѣхъ у Ал. Екзарха въ Цариградъ, добръ прѣписанъ и хубаво подвързанъ съ алтънъ варакъ по листоветѣ и покритъ. Този ръкописъ Ал. Екзархъ го поклони мени и той изгорѣ съ другитѣ ми книги при разорението на Стара Загора въ войната прѣвъ 1877 година. Въ 1842 година, когато прѣписвахми този сѣщій ръкописъ съ Драганова и го съставихми въ едно съ Отецъ Паисиевата история, азъ тогава неотбирахъ и незабѣлѣзвахъ тѣзи работи, но когато вторий пътъ го видѣхъ у Ал. Екзарха и ми го поклони, припомнихъ си че той беше сѣщій, тѣй що на мѣста той ся възвишаваше до чисто славянски стилъ и много приличаше на стилтъ на Отца Неофита Хилендареца, сравняванъ съ неговитѣ издадени книги, а най вече съ дългото негово прѣдисловие на пространний му катихизисъ, печатанъ въ Бѣлградъ по рано отъ 1835 год. Тѣй що, азъ бѣхъ си съставилъ мнѣние че този ръкописъ ще да е отъ Отца Неофита, или отъ него съставенъ, или отъ него прѣписанъ, особенно краткото прѣдисловие и прибавката — второто разорение на България. Отецъ Неофитъ живѣлъ въ Стара Загора и може